

ASSUMPTE: Informe sobre el projecte de decret d'ordenació i el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria

Examinada la consulta formulada per la Sotssecretaria, s'informa el següent.

INFORME

PRIMER.- Caràcter de l'informe

El present informe resulta preceptiu en virtut del que estableix l'article 5.2.a) de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, que regula l'Assistència Jurídica a la Generalitat. Encara que, com s'estableix en l'article 6.1 de la mateixa norma, no té el caràcter de vinculant.

SEGON.- Objecte

El projecte d'ordre, tal com recull en el seu article 1.1, té per objecte el següent: «establir el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria, així com desenvolupar els aspectes de l'ordenació general d'aquest ensenyament establits en el capítol III del títol I de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació i en el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'establix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria».

TERCER.- Estructura

El projecte consta d'un índex, que està inserit a continuació del títol, d'acord amb el que determinen els articles 8 i 9 del Decret 24/2009, 9, de 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, l'estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat.

Després s'inclou una part expositiva que anomena degudament preàmbul, dividida en apartats, al començament dels quals s'han utilitzat números romans, tal com diu l'article 12 del Decret 24/2009 que s'ha de fer.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En el preàmbul, d'acord amb el que diuen els articles 10.2 i 11 del Decret 24/2009, s'han declarat breument i concisament els motius que han donat lloc a la seua elaboració, els objectius i les finalitats que es pretenen satisfer. També s'ha al·ludit als seus antecedents i a les competències en l'exercici de les quals es dicta, així com a les línies generals del seu contingut per al seu millor enteniment, amb menció a la incidència que té en la normativa en vigor, amb especial atenció als aspectes nous. En tot cas, en el preàmbul s'han d'evitar exhortacions, declaracions didàctiques o laudatòries o altres d'anàlogues.

S'inclou al final del preàmbul la fórmula aprovatòria redactada d'acord amb les determinacions dels articles 13 i 15 del citat Decret 24/2009.

Diu aquest article 13.2 que «La fórmula aprovatòria farà referència als informes preceptius, a l'audiència concedida als òrgans consultius i a la norma o normes que habiliten l'òrgan per a dictar la disposició, llevat que pel seu número siga aconsellable la seua inclusió en la part expositiva. En tot cas, haurà de fer-se referència als informes o consultes d'aquells òrgans la regulació dels quals així ho exigeix».

El Consell Jurídic Consultiu resumeix en el seu Dictamen 119/2016, aprovat en el Ple de 10 de març, com ha d'estar redactada la fórmula aprovatòria:

Dit amb altres paraules, a més de la facultat de proposta del titular de la Conselleria competent en matèria de transparència administrativa, pot realitzar-se alguna referència als actes de tràmit més rellevants, com ho pot ser el tràmit d'informació pública d'entitats representatives d'interessos ciutadans o associacions de consumidors i usuaris de serveis públics, per a concloure amb el legalment exigible "conforme amb" o "oït" este Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana abans de la seua aprovació, en la reunió del Consell que podrà tindre lloc en "2016" però no en "2015".

La part dispositiva s'ha ordenat, de forma ajustada al que preveu el capítol VI del Decret 24/2009, amb un articulat de 50 articles en quatre títols, dividits alguns d'ells en capítols. La part final recull huit disposicions addicionals, quatre disposicions transitòries, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

Pel que fa a les subdivisions dels articles, diu l'article 26 d'aquell Decret:

1. Els articles podran dividir-se en apartats en el cas que regulen aspectes que s'hagen de diferenciar amb precisió. Els apartats es numeraran en cardinals aràbics.
2. Els apartats podran, alhora, dividir-se en paràgrafs assenyalats amb lletres minúscules.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

3. Només excepcionalment es recorrerà a subdivisions ulteriors, que es numeraran amb ordinals aràbics, i s'evitarà l'ús de guions i asteriscos.

Aquestes subdivisions es respecten menys en l'article 2, 7, 18, 19, 30, 31 i 32.

S'han inclòs vint annexos, als quals ens referirem en les observacions.

Per últim, no apareix en el text l'antefirma d'acord amb l'article 34 del Decret 24/2009, que diu que ha d'incorporar la «corresponent a l'òrgan que haja de firmar i, si és el cas, ratificar la disposició».

QUART.- *Àmbit competencial, antecedents i marc normatiu*

La Constitució Espanyola consagra en l'article 27 el dret a l'educació com un dels drets fonamentals, junt amb el reconeixement de la llibertat d'ensenyament i l'obligació dels poders públics de garantir-ho per mitjà d'una programació general de l'ensenyament.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix en l'article 53 que és de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyança en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjuí del que disposen l'article 27 de la Constitució Espanyola i les lleis orgàniques que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 81 d'aquella, el despleguen, de les facultats que atribueix en l'Estat el número 30 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució Espanyola, i de l'alta inspecció necessària per al seu compliment i garantia.

La responsabilitat sobre la matèria educativa és de titularitat compartida entre l'Estat i les comunitats autònomes, en la mesura que l'article 149.1.30 de la Constitució atribueix a l'Estat en exclusiva la regulació de les condicions per a l'expedició de títols acadèmics i professionals i les «normes bàsiques per al desenrotllament de l'article 27 de la Constitució».

Pel que fa a l'objecte del present projecte, la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (LOE) dedica el seu article 6 al currículum i, pel que fa a l'àmbit competencial de les Comunitats Autònomes, diu en alguns dels seus apartats el següent:

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

4. Las enseñanzas mínimas requerirán el 50 por ciento de los horarios escolares para las Comunidades Autónomas que tengan lengua cooficial y el 60 por ciento para aquellas que no la tengan.
5. Las Administraciones educativas establecerán el currículo de las distintas enseñanzas reguladas en la presente Ley, del que formarán parte los aspectos básicos señalados en apartados anteriores. Los centros docentes desarrollarán y completarán, en su caso, el currículo de las diferentes etapas y ciclos en el uso de su autonomía y tal como se recoge en el capítulo II del título V de la presente Ley. Las Administraciones educativas determinarán el porcentaje de los horarios escolares de que dispondrán los centros docentes para garantizar el desarrollo integrado de todas las competencias de la etapa y la incorporación de los contenidos de carácter transversal a todas las áreas, materias y ámbitos.
Las Administraciones educativas podrán, si así lo consideran, exceptuar los cursos de especialización de las enseñanzas de Formación Profesional de estos porcentajes, pudiendo establecer su oferta con una duración a partir del número de horas previsto en el currículo básico de cada uno de ellos.
6. Las Administraciones educativas revisarán periódicamente los currículos para adecuarlos a los avances del conocimiento, así como a los cambios y nuevas exigencias de su ámbito local, de la sociedad española y del contexto europeo e internacional.

I en l'article 6 bis afegeix que correspon al Govern de l'Estat «c) La fijación de las enseñanzas mínimas a que se refiere el artículo anterior».

L'article 120 de la mateixa Llei orgànica, recull en alguns dels seus apartats, en relació amb l'autonomia dels centres, el següent:

2. Los centros docentes dispondrán de autonomía para elaborar, aprobar y ejecutar un proyecto educativo y un proyecto de gestión, así como las normas de organización y funcionamiento del centro.
3. Las Administraciones educativas favorecerán la autonomía de los centros de forma que sus recursos económicos, materiales y humanos puedan dar respuesta y viabilidad a los proyectos educativos y propuestas de organización que elaboren, una vez que sean convenientemente evaluados y valorados. Los centros sostenidos con fondos públicos deberán rendir cuentas de los resultados obtenidos.
4. Los centros, en el ejercicio de su autonomía, pueden adoptar experimentaciones, innovaciones pedagógicas, programas educativos, planes de trabajo, formas de organización, normas de

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

convivencia o ampliación del calendario escolar o del horario lectivo de ámbitos, áreas o materias, en los términos que establezcan las Administraciones educativas y dentro de las posibilidades que permita la normativa aplicable, incluida la laboral, sin que, en ningún caso, suponga discriminación de ningún tipo, ni se impongan aportaciones a las familias ni exigencias para las Administraciones educativas.

D'acord amb el referit repartiment competencial, l'Estat aprova el Reial Decret 217/2022 que, com hem dit, estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria, del qual només el seu annex III no té el caràcter de bàsic.

I, a la vista d'aquesta norma bàsica, es tramita per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport el projecte que ara informem i que ve a substituir, entre altres disposicions, el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana.

CINQUÉ.- Procediment d'elaboració

El projecte de decret ha d'ajustar-se en la seua tramitació al procediment establert en l'article 43 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell i al que disposa el Decret 24/2009.

Així, de conformitat amb aquestes normes i les altres que se citen en els apartats següents, l'expedient ha d'estar constituït pels documents i tràmits que a continuació s'indiquen. Però, abans d'entrar en els diferents tràmits, és oportú portar a col·locació la doctrina del Consell Jurídic Consultiu sobre l'emissió dels informes en la tramitació de les normes (per tots, el Dictamen 711/2019):

Com es va dir en la Consideració 5.II del nostre Dictamen 407/2018, de 20 de juny, “no resulta infreqüent que aquest Consell Jurídic verifique que, en els informes que acompanyen a l'expedient, els preceptius informes sobre l'impacte de gènere, l'impacte en la protecció del menor i l'adolescència, en la família i fins i tot el de repercussions informàtiques, siguen tots ells idèntics, i subscrits en la mateixa data, mitjançant la formulació d'una declaració ritual, quan no incorporen idèntica redacció”. Aquest criteri ha sigut reiterat recentment en el nostre Dictamen 667/2019, de 21 de novembre. Per això, “perquè els informes d'impacte resulten efectius han de contindre una sèrie de dades que permeten l'anàlisi pel que fa a la situació en l'àmbit on la norma desplegarà els seus efectes. Una vegada reunida aquesta informació es podria determinar si la norma de referència té impacte positiu o negatiu i, en cas d'impacte negatiu, poder adoptar mesures per a

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

afavorir la igualtat de dones i homes en l'àmbit de la norma projectada (Dictamen 383/2017, per tots)" (Consideració Tercera del Dictamen 310/2018, de 10 d'abril). Mutatis mutandis, el mateix podria dir-se de la memòria econòmica. En ella podria haver-se especificat que l'aplicació del decret manca d'impacte econòmic perquè els membres del Comitè no rebran cap retribució, així com perquè les qüestions burocràtiques i la facilitació d'espais al lloc de les reunions seran assumides per la Generalitat o alguna de les universitats del Sistema Universitari Valencià".

Els documents i tràmits als quals ens hem referit són els següents:

1. Consulta pública prèvia d'acord amb l'article 133.1 del la Llei, d'1 d'octubre, del procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques. El 25 de maig de 2022 la directora general d'Innovació Educativa i Ordenació informa que «finalitzat el termini de consulta pública prèvia a l'elaboració del projecte normatiu, d'acord amb l'article 133 de la Llei 39/2015, no s'han rebut opinions que facen referència a l'esmentat projecte de decret».

2. Resolució d'inici. Disposa l'article 39 del Decret 24/2009: «El procediment d'elaboració d'un projecte normatiu s'iniciarà mitjançant resolució del conseller competent per raó de la matèria, en la qual s'indicarà l'objecte de regulació i l'òrgan o òrgans superiors o directius als quals s'encomana la tramitació». Consta aquesta Resolució de 26 de maig de 2022 en l'expedient remés a aquesta Advocacia.

3. Informe de necessitat i oportunitat. Consta subscript per la directora general d'Innovació Educativa i Ordenació.

4. Memòria econòmica, sobre la qual cal advertir el que es disposa en l'article 26, en els seus apartats 1 i 2, de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions:

1. En l'àmbit de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic instrumental, amb caràcter previ a l'aprovació de disposicions legals i reglamentàries la conselleria amb competències en matèria d'hisenda haurà d'emetre un informe, de caràcter preceptiu i vinculant, respecte a la seua adequació a les disponibilitats pressupostàries i als límits dels escenaris pressupostaris pluriennals.
[...]

2. Als efectes de l'emissió de l'informe assenyalat en l'apartat anterior, l'expedient haurà d'incorporar una memòria econòmica, el contingut de la qual serà objecte del corresponent desplegament reglamentari per la conselleria amb competències en matèria d'hisenda, en la qual es

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

detallen les repercussions pressupostàries derivades de la seua execució, tant en l'àmbit de finançament com de gastos.

L'apartat 3 del mateix article afegeix:

3. En els supòsits d'aprovació de disposicions reglamentàries, projectes de convenis, propostes d'acord del Consell, o de plans o programes, quan de la memòria econòmica es desprenga que la seua aplicació no comporta gasto no serà necessari sol·licitar l'informe esmentat en l'apartat 1, sempre que, en el text que se sotmeta a aprovació o autorització, s'incloga, a través de la incorporació d'un apartat, article, disposició o clàusula específica, una referència expressa a la no incidència pressupostària de l'actuació en qüestió.

El que disposa el paràgraf anterior no serà aplicable quan l'acte, disposició o proposta tinga incidència o afecte el capítol I de l'estat de gastos o es tracte d'una norma que afecte l'estructura orgànica i funcional de qualsevol dels subjectes que conformen el sector públic de la Generalitat.

L'article 41 del Decret 77/2019, de 7 de juny, del Consell, de regulació del procediment de gestió del pressupost de la Generalitat, estableix:

1. Tots aquells projectes de disposicions reglamentàries, de convenis, propostes d'acord del Consell o de plans o programes que, malgrat tindre una vigència que s'estenga a un termini superior a l'exercici pressupostari, la seua aprovació i posada en marxa no determine o comporte obligacions econòmiques per a la Generalitat, la seua tramitació no quedarà subjecta a l'emissió prèvia de l'informe a què es refereix l'article 26.1 de la Llei 1/2015, sempre que:

a) Incorporen a l'expedient una memòria econòmica subscripta per òrgan competent en què es justifique que l'aprovació i aplicació de la concreta actuació no determina o comporta obligacions econòmiques per a la Generalitat.

b) El text que se sotmeta a aprovació o autorització incloga, a través del corresponent apartat, article, disposició o clàusula específica, una referència expressa a la no-incidència pressupostària de l'actuació en qüestió.

2. El que es disposa en l'apartat anterior no serà aplicable quan l'acte, disposició o proposta tinga incidència o afecte el capítol I de l'estat de despeses o es tracte d'una norma que afecte l'estructura orgànica i funcional de qualsevol dels subjectes que conforma el sector públic de la Generalitat, en aquest cas l'expedient haurà de sotmetre's a informe, d'acord amb el que es preveu en el capítol III d'aquest decret.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Consta Memòria Econòmica signada pel director general de Centres Docents, de data 27 de juny de 2022 en la qual conclou que «De l'anàlisi realitzada anteriorment es desprén que l'aplicació del Projecte de Decret __/__, de __ de _____, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria no comporta un increment de despesa en el pressupost de la Generalitat, capítol IV, amb càrrec al programa 422.20 Ensenyança Primària».

I afegeix -pensem que per error la referència a l'article 168- «Per tant, fetes les consideracions oportunes, emet memòria econòmica POSITIVA CONDICIONADA a l'informe preceptiu i vinculant previst en l'article 168 de la Llei 1/2015, de 6 de febrer, de la Generalitat, d'Hisenda Pública, del Sector Públic Instrumental i de Subvencions».

I 5. Tràmits de participació ciutadana. Donada la diferència de terminologia emprada entre la legislació estatal i autonòmica, convé delimitar els següents conceptes:

D'una banda, és de ressaltar que amb les denominacions «participació ciutadana» o «processos participatius» es fa referència genèrica al tractament global d'aquesta participació i a tots els tràmits o processos, sense cap distinció, en què la mateixa es pot articular. Dins d'aquest concepte genèric són comunament admeses diverses formes de participació atesa la qualitat que s'exigeix als cridats a expressar les seues opinions. Així, després de la Llei 39/2015, es distingeix entre «consulta pública prèvia» (a celebrar amb caràcter previ a l'elaboració i tendent a recaptar l'opinió dels subjectes i organitzacions potencialment afectats per les normes: article 133.1), «audiència» (dirigida a les persones o a les organitzacions o associacions amb interessos legítims que poden veure's afectats per la norma i que s'efectua amb un text ja articulat: article 133.2) i «informació pública» (quan el projecte de norma es fa de general coneixement sense que s'exigisca un interès particular per a formular al·legacions al projecte: article 133.2).

D'aquesta manera, s'han utilitzat altres termes diferents als referits com són «audiència ciutadana», «informació ciutadana» o «consulta ciutadana» (articles 48 i 52 Decret 24/2009).

Han de ser, per tant, aplicables a la tramitació del present projecte de disposició administrativa de caràcter general els tràmits de participació ciutadana previstos en l'article 133 de la Llei 39/2015, en relació amb el que es preveu en l'article 52 del Decret 24/2009 i de l'article 43 de la Llei 5/1983.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Fem constar que quasi tot l'article 133 de la Llei 39/2015 ha sigut declarat contrari a l'ordre constitucional de competències, sent en principi aplicable tan sols a l'Administració General de l'Estat, per mancar del caràcter de legislació bàsica (FJ 7.b de la Sentència del Tribunal Constitucional 55/2018, de 24 de maig).

No obstant això, atenint-nos a l'anterior, el Decret 105/2017, de 28 de juliol del Consell, aprovat en desenvolupament de la Llei de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana, en el seu article 25 i sota la rubrica «Publicitat activa i participació ciutadana en l'elaboració de normes amb rang de llei i reglaments» contempla aquesta qüestió remetent-se directament al que disposa la mateixa, derogant d'altra banda, en la seua disposició derogatòria única, de manera tàcita, els articles 24 i 25 del Decret 76/2009. Així, en l'apartat 4 de l'esmentat article 25 s'estableix que «En tot cas se substanciaran els processos de participació ciutadana establits en l'article 133 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i es publicarà el resultat de la valoració global dels esmentats processos».

En conseqüència, els tràmits de participació ciutadana previstos en l'article 133 de la Llei 39/2015 seran aplicables a la tramitació del present projecte normatiu, no perquè tinguen el caràcter de legislació bàsica, sinó perquè la legislació autonòmica els ha incorporats com a part del seu ordenament jurídic.

Veiem el que diu el Consell Jurídic Consultiu en el seu Dictamen 384/2020:

4) La tramitación de la Orden debería publicarse en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana (DOGV), con la consecuente posibilidad ciudadana de formular alegaciones. El trámite de participación ciudadana a que se refiere el artículo 43.1 c) de la Ley de Consell debe efectuarse en los términos previstos en el artículo 52.2 del Decreto 24/2009, del Consell.

De acuerdo con el artículo 52.2 del Decreto 24/2009, del Consell, “cuando de conformidad con el artículo 43.1.c de la Ley del Consell el proyecto afecte a la esfera de los derechos e intereses legítimos de los ciudadanos, y no existan organizaciones o asociaciones legalmente constituidas que tengan encomendadas la defensa de sus intereses, el expediente será sometido a información pública por el plazo de 15 días, publicándose en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana el anuncio correspondiente”.

La justificación de la omisión de este trámite de participación ciudadana se ha fundado en la discusión del proyecto de Orden en la mesa sectorial de educación de 13 de febrero de 2020. Esta motivación no puede admitirse porque el proyecto de Orden afecta a empleados públicos que no tienen la consideración de personal docente. Nos estamos refiriendo al “otro personal vinculado a la Conselleria competente en materia de educación mediante relación de carácter funcional o

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

laboral” (artículo 2.2 c) del proyecto de Orden). La indeterminación de “otro personal” puede dar lugar a que se trate de personal no docente. La prestación de servicios de carácter profesional en el ámbito de la educación no atribuye *per se* la condición de “personal docente”. En la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte existe personal dependiente de la Dirección General de Función Pública. A ello cabe añadir que el proyecto de Orden regula el tratamiento automatizado de datos personales que incide en la privacidad de las personas.

La importancia de este trámite se desprende de la relevancia constitucional de la audiencia ciudadana en el procedimiento de elaboración de disposiciones generales. El artículo 105 a) de la Constitución establece una reserva de ley para regular “la audiencia de los ciudadanos, directamente o a través de las organizaciones y asociaciones reconocidas por la ley, en el procedimiento de elaboración de las disposiciones administrativas que les afecte”.

Por ello, en la interpretación de los artículos 43.1 c) de la Ley del Consell, y 52.2 del Decreto 24/2009, del Consell, hay que tener en cuenta: por una lado, que ambos preceptos plasman la regla de participación ciudadana en la tramitación de las disposiciones generales de la Generalitat; por otro, que “tras la Constitución, art. 105 a) CE, el trámite de audiencia está consagrado como una de las garantías básicas en el procedimiento de elaboración de las disposiciones administrativas que afecten a los ciudadanos” (FJ 3 STS 7367/2007, de 6 de noviembre).

5) El proyecto de Orden, adicionalmente, debería difundirse en la página web del departamento del Consell competente para tramitar la norma y, en su caso, ser remitida a las organizaciones profesionales representativas de los intereses de los destinatarios de la norma. Del resultado de estas actuaciones se daría publicidad on line.

El trámite de participación ciudadana del artículo 43.1 c) de la Ley del Consell no es exactamente el mismo que el de audiencia e información pública previsto en el artículo 25 del Decreto 105/2017, del Consell. El artículo 25.4 del Decreto 105/2017, del Consell, prevé que “en todo caso se sustanciarán los procesos de participación ciudadana establecidos en el art. 133 de la Ley 39/2015, de 1 de octubre, y se publicará el resultado de la valoración global de los mencionados procesos”. A su vez el artículo 133.2 de la Ley 39/2015, declarado inconstitucional por la STC 55/2018, contemplaba lo siguiente: “cuando la norma afecte a los derechos e intereses legítimos de las personas, el centro directivo competente publicará el texto en el portal web correspondiente, con el objeto de dar audiencia a los ciudadanos afectados y recabar cuantas aportaciones adicionales puedan hacerse por otras personas o entidades. Asimismo, podrá también recabarse directamente la opinión de las organizaciones o asociaciones reconocidas por ley que agrupen o representen a las personas cuyos derechos o intereses legítimos se vieran afectados por la norma y cuyos fines guarden relación directa con su objeto”.

Por ello, una interpretación garantista exigiría que la Conselleria competente, durante la

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

tramitación del proyecto de Orden, “publicará el texto en el portal web correspondiente”. “Asimismo, podrá también recabarse directamente la opinión de las organizaciones o asociaciones reconocidas por ley que agrupen o representen a las personas cuyos derechos o intereses legítimos se vieren afectados por la norma y cuyos fines guarden relación directa con su objeto” (artículo 133.2 de la Ley 39/2015). Finalmente, “se publicará el resultado de la valoración global de los mencionados procesos” (artículo 25.4 del Decreto 105/2017, del Consell).

De lo anterior resulta que, en el caso que nos ocupa, aunque las actuaciones puedan realizarse de manera simultánea y conjunta, es conveniente observar acumulativamente las prescripciones de los Decretos 24/2009 y 105/2017, ambos del Consell. La primera norma exige insertar en el DOGV un anuncio. De la segunda se desprendería la carga de difundir la tramitación del proyecto normativo en la página web de la Conselleria y, en su caso, recabar la opinión de las organizaciones o asociaciones representativas. Los resultados de todas estas actuaciones de participación ciudadana, por así disponerlo el artículo 25.4 del Decreto 105/2017, del Consell, tienen que hacerse públicos.

Així, independentment de la seua denominació, han de seguir-se en la tramitació del present projecte de disposició administrativa de caràcter general els tràmits de participació ciutadana previstos en l'article 133 de la Llei 39/2015 en relació amb l'article 25.4 del Decret 105/2017, de 28 de juliol del Consell, aprovat en desenvolupament de la Llei de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana, en l'article 43.1 c) de Llei 5/1983 i en l'article 52 Decret 24/2009.

Consta, com ja hem dit, la realització del tràmit de consulta pública prèvia.

Consta Informe sobre incorporació d'al·legacions de les meses: Mesa Sectorial d'Educació, Comité Intercentres i Mesa d'Alumnat i de la Comissió de Seguiment de la Reforma Educativa en Centres Concertats i Mesa de Mares i Pares celebrades els dies 6, 7 i 13 de juny de 2022.

Faltaria en l'expedient, vista la diversitat de tràmits als quals es refereix el present apartat, que els resultats de totes les actuacions de participació ciutadana, per així disposar-ho l'article 25.4 del Decret 105/2017, es feren públics i s'acreditara documentalment.

6. Informes de Presidència i conselleries si el projecte incidira en el seu àmbit competencial (article 43.1 b). Consta informe de 30 de maig de 2022, subscrit per la directora

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

general d'Innovació Educativa i Ordenació, sobre no remissió atés que no afecta les competències d'altres conselleries.

7. Dictamen del Consell Escolar de la Comunitat Valenciana de conformitat amb el que disposa el títol II, articles 5c) i 5d) del text refós de la Llei de Consells Escolars de la Comunitat Valenciana aprovat pel Decret Legislatiu de 16 de gener de 1989 del Consell de la Generalitat Valenciana. Consta el Dictamen 8/2022 de la Comissió Permanent d'aquell Consell així com Informe de la directora general d'Innovació Educativa i Ordenació d'adaptació del projecte.

8. Informe sobre impacte de gènere, exigit en l'article 4 bis de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la Igualtat entre Dones i Homes i article 19 de Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. “Els projectes normatius incorporaran un informe d'impacte per raó de gènere que s'elaborarà pel departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i haurà d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació”. Consta en l'expedient aquest informe.

9. Informe sobre la infància i l'adolescència, d'acord amb l'article 6 de la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència i article 22 quinquies de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, introduït per Llei 26/2015, de 28 de juliol. “Els plans sectorials i els projectes normatius de la Generalitat incorporaran un informe d'impacte en la infància i l'adolescència que s'elaborarà pel departament o centre directiu que proposa l'avantprojecte de llei o projecte de norma, pla o programa, d'acord amb les instruccions i directrius que dicte l'òrgan competent en la matèria, i haurà d'acompanyar la proposta des de l'inici del procés de tramitació”. Consta també aquest informe en l'expedient.

10. Informe sobre l'impacte de la normativa en la família en aplicació del que es disposa en la disposició addicional dècima de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de Protecció a les Famílies nombroses, introduïda per la disposició final cinquena de la Llei 26/2015. Consta en l'expedient aquest informe.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Sobre aquests tres informes, portem a col·locació el que deia el Consell Jurídic Consultiu en el seu Dictamen 384/2020 per remissió a un altre anterior:

Como ya dijimos en el dictamen 407/2018, “no resulta infrecuente que este Consell Jurídic verifique que, en los informes que acompañan al expediente, los preceptivos informes sobre el impacto de género, el impacto en la protección del menor y la adolescencia, en la familia (...), sean todos ellos idénticos, y suscritos en la misma fecha, mediante la formulación de una declaración ritual, cuando no incorporan idéntica redacción”.

Por ello, “para que los informes de impacto resulten efectivos deben contener una serie de datos que permitan el análisis en lo que respecta a la situación en el ámbito donde la norma va a desplegar sus efectos. Una vez reunida esta información se podría determinar si la norma de referencia tiene impacto positivo o negativo y, en caso de impacto negativo, poder adoptar medidas para favorecer la igualdad de mujeres y hombres en el ámbito de la norma proyectada (Dictamen 383/2017, por todos)” (consideración tercera del dictamen 310/2018).

11. Informe d'administració electrònica, previst en l'article 94 del Decret 220/2014, de 12 de desembre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament d'Administració Electrònica de la Comunitat Valenciana. Consta en l'expedient Informe, de data 8 de juny de 2022, de la Direcció General de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions que es favorable perquè considera que no n'hi ha afectació informàtica.

12. - Dictamen del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana previst en l'article 10.4 de la Llei 10/1994, de 19 de desembre, que el crea.

13. Informe de la Subsecretaria de la Conselleria, d'acord amb el que preveu l'article 69.2.d) de la Llei 5/1983.

En relació amb l'Informe de petjada dels grups d'interés que figura en la documentació adjunta i que està previst en l'article 21 del Decret 172/2021, de 15 d'octubre, del Consell, de desenvolupament de la Llei 25/2018, de 10 de desembre, reguladora de l'activitat dels grups d'interés de la Comunitat Valenciana, ha de tindre's en compte el que es disposa en la seua disposició transitòria única:

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Les obligacions previstes en aquest decret seran efectives des de la seua entrada en vigor, sense altres excepcions que les de l'exigència del funcionament electrònic o les que pogueren resultar estrictament inherents a la disponibilitat de l'aplicació o sistema informàtic que done suport al nou Registre de Grups d'Interés de la Generalitat. Mitjançant resolució de la persona titular de la conselleria amb competències en matèria de grups d'interés es declararà expressament la disponibilitat i s'establirà un termini de tres mesos, comptats des de la data de la publicació d'aquesta resolució en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana, a partir del qual seran exigibles totes les obligacions per al compliment de les quals siga necessari l'ús del citat sistema informàtic.

La resolució a què es refereix aquesta disposició es va dictar l'11 de febrer de 2022 i es va publicar en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana el 17 de febrer de 2022, per la qual cosa les obligacions previstes en aquell Decret 172/2021, entre elles, l'emissió de l'informe de petjada, són efectives només a partir del 17 de maig de 2022. En el present cas, el procediment d'elaboració del projecte de decret remés per a informe es va iniciar per resolució de 26 de maig de 2022, per la qual cosa cal entendre que resulta obligada la incorporació del referit informe en aplicació de la disposició transitòria tercera de la Llei 39/2015.

En relació amb tots els tràmits citats, es recorda la transcendència dels requisits formals que configuren el procediment d'elaboració de les disposicions de caràcter general, ja que el seu correcte compliment dóna garanties de la legalitat, encert i oportunitat de la norma. Per tal raó, la seua observança ha de ser tan rigorosa com la dels preceptes de caràcter substantiu que regisquen la matèria que es tracte de regular.

Ultimada la tramitació, s'elaborarà el text definitiu del projecte de disposició administrativa de caràcter general i es deixarà constància en l'expedient, de forma raonada, de les modificacions produïdes a conseqüència dels informes emesos, així com de la relació dels aspectes d'aquests informes que no s'han tingut en compte (article 54 del Decret 24/2009).

SISÉ.- Consideracions al contingut del projecte

I. Títol

En el títol de la norma han de figurar mentre estiga en tramitació, com diu l'article 7.1 del Decret 24/2009, els següents elements:

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

- a) Tipus de norma.
- b) Número i any (es deixarà un espai en blanc fins que siga assignat).
- c) Data de la seua aprovació (es deixarà un espai en blanc fins que s'aprove).
- d) Òrgan que aprova la norma.
- e) Indicació de l'objecte.

El títol s'ajusta a aquest article.

Pel que fa a la numeració d'aquella lletra b), s'estarà a l'apartat 3 del mateix article 7 citat:

Les ordres es numeraran en cardinals aràbics segons l'orde d'aprovació, i consideraran el període que comprén l'any natural. Una vegada finalitzat l'any, es començarà de nou la numeració. A continuació del número, i separat per una ratlla obliqua, s'indicarà l'any d'aprovació expressat en números aràbics. A continuació, separat per una coma, s'afegirà la preposició «de» i s'indicarà el dia, en números aràbics, i el mes de la seua aprovació, en caràcters alfabètics. Dia i mes aniran units per la preposició «de». Finalment, i separat per una coma, s'inserirà l'objecte.

II. Índex

L'índex se situa a continuació del títol en els termes que recullen els articles 8 i 9 del Decret 24/2009:

Article 8. Índex

Els projectes normatius inclouran un índex quan així ho exigisca el seu contingut o extensió.

Article 9. Ubicació i contingut

L'índex, que s'inserirà a continuació del títol, contindrà les distintes divisions del projecte amb els seus títols respectius.

Però del projecte s'ha de suprimir la numeració per pàgines que es dona en l'índex, ja que aquesta no es podrà mantindre quan es publique la norma en el DOGV.

III. Preàmbul

Pel que fa a la redacció que s'ha donat al preàmbul respecte de l'adequació del projecte als principis que estableix l'article 129.1 de la Llei 39/2015,¹ i atés que la inconstitucionalitat que

¹ «En el ejercicio de la iniciativa legislativa y la potestad reglamentaria, las Administraciones Públicas actuarán de acuerdo con los principios de **necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica, transparencia, y eficiencia**. En la exposición de motivos o en el **preámbulo**, según se trate, respectivamente, de anteproyectos de

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

declara la Sentència del Tribunal Constitucional 55/2018, de 24 de maig, ho fa respecte de la iniciativa legislativa de les Comunitats Autònomes però no respecte de la potestat reglamentària d'aquestes, es considera que s'ha realitzat.

En aquest sentit s'ha pronunciat el Consell Jurídic Consultiu (per tots, Dictamen 711/2019) amb el caràcter d'observació essencial:

Procede advertir, como se ha indicado en dictámenes precedentes (Dictámenes 261/2019 y 409/2019), que el artículo 129.1 de la Ley 39/2015 dispone que “En el ejercicio de la iniciativa legislativa y la potestad reglamentaria, las Administraciones Públicas actuarán de acuerdo con los principios de necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica, transparencia, y eficiencia. En la exposición de motivos o en el preámbulo, según se trate, respectivamente, de anteproyectos de ley o de proyectos de reglamento, quedará suficientemente justificada su adecuación a dichos principios”. Dicho apartado recoge los principios de buena regulación que, si bien no son aplicables a la iniciativa legislativa de los gobiernos autonómicos, sí lo son a la potestad reglamentaria de las Comunidades Autónomas, conforme resulta de la Sentencia del Tribunal Constitucional 55/2018, de 24 de mayo.

Por tanto, encontrándonos ante una disposición reglamentaria, deberá procederse a justificar su adecuación a los principios de buena regulación, pues el mandato del legislador estatal requiere que se explique y justifique la adecuación de la norma a los principios de necesidad, eficacia, proporcionalidad, seguridad jurídica, transparencia y eficiencia. Se considera, por tanto, que la parte expositiva de la norma debe completarse de la forma expuesta.

Per tant, com igualment deia aquell Consell en el seu Dictamen 064/2020, trobant-nos davant una disposició reglamentària, s'exigeix la justificació dels principis de bona regulació, de manera que en la norma projectada s'explique i justifique de manera més extensa i no genèrica que aquesta s'adequa als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència.

Respecte de la fórmula aprovatòria que apareix al final del preàmbul, hem de posar de manifest que no resulta correcta la frase «de conformitat amb la potestat reglamentària atorgada a les administracions educatives», ja que l'article 2 bis. 2 de la LOE diu que «Las Administraciones educativas son los órganos de la Administración General del Estado y de las Administraciones de las Comunidades Autónomas competentes en materia educativa», però la

ley o de proyectos de reglamento, quedará **suficientemente justificada su adecuación a dichos principios**».

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

potestat reglamentària no s'atorga a les referides Administracions sinó a determinats òrgans que la integren i d'acord amb les normes que els la reconeixen com, en relació al present projecte i el Consell, l'article 29 de l'Estatut i els articles 13 i 18 f) de la Llei 5/1983, de 30 de desembre del Consell.

IV. Observacions generals

Com ja hem dit, el present projecte es dicta d'acord amb el referit repartiment competencial entre l'Estat i la nostra Comunitat Autònoma. Així, en desplegament de la LOE, aquell aprova, amb el caràcter de bàsic quasi tot ell, el Reial Decret 217/2022, pel qual s'estableix el currículum bàsic de l'Educació Secundària Obligatòria, i el Consell ha d'aprovar els aspectes del currículum que li corresponen competencialment.

Tanmateix, en el projecte que informem es regulen moltes matèries que ja tenen la seua pròpia regulació en altres normes autonòmiques del mateix rang, com el Decret 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional.

Les normes només es deroguen per altres posteriors, com diu l'article 2.2 del Codi Civil. Aquesta derogació pot ser expressa, com molt bé es fa en la disposició derogatòria única del present projecte, però també pot ser tàcita, com es diu en la mateixa disposició en el seu apartat 4.

Per això, si en el projecte que informem es regules aspectes ja recollits en altres normes, però aquell ho fa amb una redacció diferent o parcial, s'hauria d'entendre que la norma anterior ha quedat tàcitament derogada. Tanmateix, sembla, pel contingut d'alguns dels preceptes, que no siga aquesta la voluntat de l'òrgan proponent. Per tant, per a evitar la inseguretats jurídica respecte de la interpretació que s'haja de donar a la present norma en relació amb les anteriors, no s'han de reproduir, ni totalment ni parcialment, normes ja aprovades la redacció de les quals es vulga mantindre.

Ha de recordar-se que el Tribunal Constitucional ha apreciat vici d'inconstitucionalitat per la vulneració del principi de seguretat jurídica, reconegut en l'article 9.3 de la Constitució, quan la llei impugnada genera una situació d'incertesa jurídica (Sentència 46/1990, de 15 de març) i ha

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

entés que «una legislación confusa, oscura e incompleta dificulta su aplicación y, además de socavar la certeza del Derecho y la confianza de los ciudadanos en el mismo, puede terminar por empañar el valor de la justicia (Sentencia 150/1990, de 4 de octubre)». La Sentència 136/2011, de 13 de setembre, recorda que el Tribunal Constitucional ha dit, «con relación al principio de seguridad jurídica previsto en el artículo 9.3 CE, que ha de entenderse como la certeza sobre el ordenamiento jurídico aplicable y los intereses jurídicamente tutelados, como la expectativa razonablemente fundada del ciudadano de cuál ha de ser la actuación del poder en la aplicación del Derecho (...), como claridad del legislador y no confusión normativa (...)». De tal manera, que si en l'ordenament jurídic en què s'insereixen les normes, tenint en compte les regles d'interpretació admissibles en dret, el contingut o les omissions d'un text normatiu produïren confusió o dubtes que generaren en els seus destinataris una incertesa raonablement insuperable sobre la conducta exigible per al seu compliment o sobre la previsibilitat dels seus efectes, es podria arribar a la conclusió que la norma no garanteix el principi de seguretat jurídica.

En segon lloc, s'observa al llarg de tot el projecte que, indegudament, es reproduceix normativa bàsica de la LOE i del Reial Decret 252/2022. Com diu l'article 3.5 i 6 del Decret 24/2009, «No es reproduiran altres normes excepte en els supòsits de delegació legislativa o que la coherència o millor comprensió del text ho exigisca» i «Quan s'hagen de reproduir, d'acord amb allò que s'ha assenyalat en el punt anterior, preceptes d'una llei, decret legislatiu o decret llei en un projecte de disposició de caràcter general, es transcriuran literalment i s'indicarà el precepte que es reproduïx».

Sobre la reproducció de norma bàsica estatal ja va advertir el Tribunal Constitucional en Sentència 150/1998, de 30 de juliol, sobre els perills d'aquesta pràctica:

Cierto es que este Tribunal no es Juez de la calidad técnica de las Leyes (SSTC 341/1993, 164/1995), pero no ha dejado de advertir sobre los riesgos de ciertas prácticas legislativas potencialmente inconstitucionales por inadecuadas al sistema de fuentes. configurado en la Constitución. Así lo hizo respecto de la reproducción por Ley de preceptos constitucionales (STC 76/1983, fundamento jurídico 23), en otros casos en los que Leyes autonómicas reproducían normas incluidas en la legislación básica del Estado (SSTC 40/1981 y 26/19821 entre otras muchas) o, incluso, cuando por Ley ordinaria se reiteraban preceptos contenidos en una Ley orgánica. **Prácticas todas ellas que pueden mover a la confusión normativa y conducir a la inconstitucionalidad privada de la norma**, como ocurre en de aquellos supuestos en los que el

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

precepto reproducido pierde su vigencia o es modificado, manteniéndose vigente, sin embargo, el que lo reproducía.

Més recentment aquell alt Tribunal ha aprofundit en l'assumpte, amb ocasió del judici de constitucionalitat de la Llei 12/2009, d'Educació, de Catalunya. Així, en la seua Sentència 51/2019, d'11 d'abril de 2019, ha assentat la següent doctrina constitucional en el FJ 2ⁿ:

Este Tribunal ha afrontado desde sus inicios el problema de la reproducción parcial de unas normas del ordenamiento por otras inferiores en jerarquía o pertenecientes a un subsistema diferente. Se trata de una técnica normativa que, a pesar de ser propicia en el marco de un Estado compuesto, con múltiples centros de emanación de disposiciones normativas, encierra algunos peligros con relevancia constitucional. Ya en la STC 40/1981, de 18 de diciembre, FJ 1 c), advertimos de los inconvenientes de utilizarla, dado que “esta técnica duplicativa se presta a un margen de inseguridad y error [...], y siempre queda sometida a la necesidad de atender en su día a las eventuales modificaciones de las normas superiores así ‘incorporadas’ al ordenamiento de rango inferior”. Poco después, en la STC 10/1982, de 23 de marzo, FJ 8, apreciamos la inconstitucionalidad de un precepto autonómico, no porque su contenido fuese materialmente contrario a la Constitución, sino precisamente por ser reiteración innecesaria de un precepto estatal, con algunas adiciones inocuas»

En l'Informe d'aquesta Advocacia CECE/93/2020, C/I/1877/2020, es comentava aquella Sentència en els següents termes, que donem per reproduïts i aplicables al projecte que informem:

Si las competencias **no son autonómicas**: En competencias normativas exclusivas del Estado se ha sostenido con contundencia que “la reproducción de normas estatales por leyes autonómicas, además de constituir una deficiente técnica legislativa, incurre en inconstitucionalidad cuando esa reproducción normativa se concreta en normas relativas a materias en las que la Comunidad Autónoma carece de competencia”.

Si las competencias son **compartidas**: al margen de reproches de técnica legislativa, la consecuencia no será siempre la inconstitucionalidad, sino que habrá que estar a los efectos que tal reproducción pueda producir en “el caso concreto”, que incluso puede llegar a ser conveniente para que se entienda la regulación autonómica que ensambla con la estatal a la que desarrolla.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En este caso, será necesario verificar que la reiteración de la normativa estatal por el legislador autonómico satisface dos condiciones necesarias para ser admisible desde el punto de vista constitucional:

a) Por un lado, debe concurrir un elemento finalista que justifique la necesidad de esa reproducción, que solo podrá tener un sentido instrumental **hacer más comprensible el desarrollo normativo que realiza la comunidad autónoma en ejercicio de sus competencias propias.**

b) Será también necesario, como condición material, que la reproducción de la normativa básica sea **fiel y no incurra en alteraciones más o menos subrepticias de la misma**, efecto que puede producirse bien por recogerla solo de modo parcial, bien por parafrasear la regulación estatal en términos que introduzcan confusión. En particular, se ha advertido que *“omitir [una condición básica] puede ser en ocasiones tanto como contradecir”* sobre todo *“cuando a resultas de una omisión, sea parcial o completa, la norma autonómica contenga en sí misma y por consecuencia una regulación contraria a la ley básica estatal”*. **En definitiva, el legislador autonómico no puede, con ocasión de su desarrollo, reformular las bases estatales, pretendiendo incidir en su eficacia en su territorio, sino que su recepción de la misma ha de ser, además de instrumental o auxiliar, fidedigna.**

Es decir, es posible la reproducción de normativa básica estatal, siempre teniendo en cuenta los dos condicionantes que exige la doctrina constitucional, que se considere necesario o conveniente para la mejor comprensión del texto y que se atienda al tenor literal de la norma reproducida. En todo caso la reproducción de normativa deberá hacerse en los casos y cumpliendo lo que dispone el artículo 3 del mencionado Decreto 24/2009.

La referida reproducció que es realitza en molts dels preceptes del present projecte no s'ajusta al que diu el Tribunal Constitucional en la Sentència de referència, com veurem a continuació en l'anàlisi de l'articulat.

Article 2

L'article 2 del Reial Decret 217/2022 ja recull les definicions que apareixen amb les lletres a), b), d), e), f) i g) del projecte.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

El perfil d'eixida que recull la lletra c) està definit en l'article 11.2 del Reial Decret 217/22, però la redacció del projecte no coincideix amb la donada per aquella norma bàsica.

La lletra i) la recull, amb els mateixos termes literals, l'article 21.5, en el qual la desplega. Per tant, resulta innecessari que s'incloga en les definicions si ja té una regulació i definició pròpia en un altre article.

Articles 3, 4, 6 i 7

D'acord amb el que hem dit sobre la repetició de la normativa bàsica, s'ha de tindre en compte que s'estan reproduint articles del Reial Decret 217/2022 -o de la LOE, com l'article 23- sense necessitat o s'està donant altra redacció o afegint apartats alternats.

Article 8

Aquest article dona una redacció unificada i no literal del articles 11 i 13 del Reial Decret, de tal manera que indueix a confusió respecte del contingut que aquesta norma bàsica vol donar als conceptes «currículum» i «perfil d'eixida».

Així, veiem que l'apartat 3 de l'article 8 diu que «El perfil d'eixida de l'alumnat, pren com a referència, per una banda, les huit competències clau i els grans desafiaments del segle XXI i, per altra banda, els aprenentatges essencials de les competències específiques de les matèries». En canvi, l'article 11.2 del Reial Decret diu «El Perfil de salida del alumnado al término de la enseñanza básica fija las competencias clave que el alumnado debe haber adquirido y desarrollado al finalizar la enseñanza básica. Constituye el referente último del desempeño competencial, tanto en la evaluación de las distintas etapas y modalidades de la formación básica, como para la titulación de Graduado en Educación Secundaria Obligatoria. Fundamenta el resto de decisiones curriculares, así como las estrategias y orientaciones metodológicas en la práctica lectiva».

Si agafem les dues definicions de perfil d'eixida -en tindriem inclús una tercera amb la que dona la lletra c) de l'article 2 del projecte- veiem que no coincideixen, és més, sembla que no volen dir el mateix. Per això, amb la finalitat d'evitar la inseguretat jurídica, s'haurien d'homogeneïtzar conceptes agafant de referència la literalitat de la norma bàsica.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En aquest mateix article es fa referència en l'apartat 4 a què les competències clau s'estableixen en l'annex I del projecte i el perfil d'eixida en l'annex II del mateix projecte. Tanmateix, aquests dos annexos es limiten a copiar literalment el que recull l'annex I del Reial Decret però dividint-lo en dos, sense que es pugui entendre la finalitat que es persegueix amb la còpia i reestructuració, quan no el canvi de redacció, de la normativa bàsica.

Article 9

L'apartat 1 repeteix, alterant la redacció, el que ja s'ha dit en l'apartat 2 de l'article anterior

En l'apartat 2 es remet a l'annex II, que fixa el currículum de les matèries comunes, i descriu els apartats que té. Es desconeix el motiu pel qual torna a copiar el projecte un annex bàsic del Reial Decret 217/22 que, en aquest cas, és el II, i fa una descripció d'ell innecessària.

Article 10

Insistim novament en què aquest article repeteix l'article bàsic 10 del Reial Decret, amb les matisacions que realitzem a continuació.

S'inclou dins les matèries comunes la de «projectes interdisciplinaris». Tant la LOE com el Reial Decret 217/2022 es refereixen a ella com a matèria optativa. Tanmateix, com el que es pretén és que, dins les facultats que té la nostra Administració d'establir una matèria que pot configurar-se com un treball monogràfic o un projecte interdisciplinar o de col·laboració amb un servei a la comunitat (article 8.4 del Reial Decret), aquella matèria de «projectes interdisciplinaris» dispose necessàriament d'un temps lectiu en els tres cursos, s'ajustaria més a les citades normes bàsiques i evitaria confusions terminològiques, que no s'incloguera dins de la relació de matèries comunes i que s'afegira un paràgraf, com s'ha fet en el projecte de Primària que ja hem informat, que diguera: «Els centres disposen, a més de les matèries comunes dels apartats 1 i 2, d'un temps específic per al desenvolupament de projectes interdisciplinaris». Aspecte que queda ja clar en l'annex V, que la inclou específicament en la DISTRIBUCIÓ DE LES HORES LECTIVES SETMANALS DE L'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En el penúltim paràgraf de l'apartat 4 del mateix projecte es diu que l'oferta de les matèries optatives s'estableix per la direcció dels centres educatius públics, oït el claustre, i la titularitat dels centres privats. El Decret 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerat i Formació Professional, atribueix als consells escolars (article 28) i als claustres (article 33) determinades competències en relació amb els currículums i projectes que no coincideixen amb la forma en la qual el referit apartat 4 determina que s'estableix l'oferta en matèries optatives. Per tant, s'haurà de valorar pel centre gestor si la redacció present és la que es pretén i, en conseqüència, es produiria la derogació tàcita de la regulació anterior o és altra la voluntat. En tot cas, ha de quedar clar com, en quins documents i qui ha de proposar i aprovar la referida oferta.

En l'últim paràgraf de l'apartat 4 es diu que s'han d'oferir determinades matèries optatives, entre les quals està la de Segona Llengua Estrangera. Tanmateix, respecte de totes elles es diu que s'oferiran «sempre que hi haja disponibilitat horària del professorat amb destinació definitiva en el centre i no supose un augment de la plantilla prevista». Previsió aquesta que no s'ajusta al que preveu el Reial Decret 217/2022 en l'apartat 4 del seu article 8, ja que per a la Segona Llengua Estrangera, únicament, diu que «se garantizará su oferta en todos los cursos».

Article 12

En l'apartat 4 es diu «Els centres han d'oferir totes les matèries d'opció de l'apartat segon d'aquest article. No obstant això, per a impartir-les es requereix un nombre mínim d'alumnes matriculat que la conselleria competent en matèria d'educació cal que determine per a cada curs escolar mitjançant instruccions». Tanmateix, les instruccions, tal i com ho diu l'article 6 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim Jurídic del Sector Públic, es dicten per a dirigir l'activitat dels òrgans jeràrquicament dependents i, per tant, si el seu contingut afecta a tercers (com puguen ser els alumnes, pares, etc.), el que correspon es que la determinació del nombre mínim d'alumnes per a determinar l'oferta d'optatives s'ha de fer cada curs per resolució i especificar qui és l'òrgan competent amb referència al rang i funcions que té atribuïdes (article 3.8 Decret 24/2009).

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Reiterem també, pel que fa al penúltim paràgraf de l'apartat 5 d'aquest article, el que ja hem dit en relació a què l'oferta de les matèries optatives s'estableix per la direcció dels centres educatius públics, oït el claustre, i la titularitat dels centres privats. S'haurà de tindre en compte, en el mateix sentit, el Decret 252/2019.

Article 14

L'apartat 1 estableix que cal «promoure ... les llengües familiars no curriculars». Aquesta obligació de promoure no s'ajusta al que diu la Llei 4/2018, que en seu article 4.1 estableix que s'ha de garantir el contacte amb llengües no curriculars. I, en aplicació de l'article 1 de la mateixa norma legal, en la mesura que ja ho diu amb la mateixa redacció, correspondria que en el present reglament diguera com s'ha de garantir i no perquè.

L'apartat 5 parla del Pla de normalització lingüística. Tanmateix, l'article 15 de la Llei 4/2018 ja estableix el mateix i el regula. Per tant, d'acord amb el que ja hem dit sobre la repetició en diferents normes, i vist que el present apartat no desplega res del que ja diu aquella Llei, hauria de suprimir-se.

Article 15

L'apartat 1 diu: «Els Projectes Interdisciplinaris integren competències, sabers, mètodes o formes de comunicació de dues o més branques de coneixement establides per a comprendre un fenomen, resoldre un problema o crear un producte, alhora que crea un vincle entre l'àmbit de coneixement i el seu entorn sociocultural». I afegeix en l'apartat 5: «Les ~~compies~~ a desenvolupar en els Projectes Interdisciplinaris són una decisió autònoma de cada centre i cal definir-les d'acord amb el disposat en l'article 9.2. d'aquest decret».

En primer lloc, la definició dels Projectes Interdisciplinaris en relació amb «branques de coneixement» no deixa clar el contingut d'aquells, ja que ni en la LOE ni en el Reial Decret ni en el present projecte es defineix el significat d'aquell concepte «branques de coneixement». Podríem entendre que es refereix als grups, anomenats branques d'estudi o coneixement, entre els quals es distribueixen les titulacions i estudis superiors (art i humanitats, ciències, ciències de la salut, etc.) i a les quals condueixen, i en virtut de les quals s'estructuren, les modalitats de

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Batxillerat. Però aquesta interpretació sobre el significat de «branques de coneixement» és només això, una interpretació que no hauria de quedar com un concepte indeterminat en el projecte que estem informant.

A més, respecte de la competència que s'atribueix als centres perquè definisquen les competències amb l'estructura marcada per l'article 9.2 del projecte excedeix del repartiment de competències que realitza l'article 6. 5 de la LOE quan diu: «Las Administraciones educativas establecerán el currículo de las distintas enseñanzas reguladas en la presente Ley, del que formarán parte los aspectos básicos señalados en apartados anteriores. Los centros docentes desarrollarán y completarán, en su caso, el currículo de las diferentes etapas y ciclos en el uso de su autonomía y tal como se recoge en el capítulo II del título V de la presente Ley».

Per això, vista la indeterminació del contingut dels Projectes Interdisciplinaris, quan es fa per referència a branques de coneixement, i l'atribució en blanc als centres de la determinació del seu contingut, es considera que no s'ajusta al que preveu la normativa bàsica. Es recomana, en tal sentit, que el contingut d'aquells s'establisca per referència a les matèries del curs corresponent i, en conseqüència, a les competències que per aquestes concreta la norma bàsica i el present projecte d'acord amb el repartiment de competències entre l'estat i la nostra Administració educativa. De manera que els centres despleguen i completen el currículum però no el decidisquen amb una absoluta autonomia, tal i com figura indègudament en el projecte.

Article 16

En aquest article veiem que s'atén l'observació de l'article anterior quan diu que «cal tindre en compte el currículum de la matèria de referència». Tanmateix, s'ha de tindre en compte que tots els aspectes que recull l'article 9.2 han d'estar relacionats amb aquella matèria, encara que el centre els desplegue i complete, com diu el referit article 6.2 de la LOE.

Article 17

Aquest article es refereix als cicles formatius de grau bàsic. Tanmateix, el projecte que informem té per objecte establir el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria exclusivament i en aquesta no s'integren aquells cicles formatius. Com diu l'article 3.3 de la

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

LOE «La educación primaria, la educación secundaria obligatoria y los ciclos formativos de grado básico constituyen la educación básica».

Així que, si es vol regular sobre aquesta matèria, haurà de fer-se en una disposició addicional, d'acord amb l'article 30.4 del Decret 24/2009.

En tot cas aquest article repetix de manera quasi literal el que diu aquell article 3.3, el 41 i el 44 de la LOE, així com també el 25 del Reial Decret. Només apareix en l'apartat 5.a) la referència a la matèria de valencià.

A la vista d'això, l'òrgan proponent s'hauria de plantejar la seua supressió.

Article 18

S'incorre novament en aquest article en la reprovable tècnica normativa de repetir el Reial Decret bàsic, en el seu article 24, però se li dona en el projecte una nova redacció. Seria suficient, i més ajustat al que diu el Tribunal Constitucional sobre la reproducció de normativa bàsica, que es limitara aquest article a regular el que és propi de l'àmbit competencial de la nostra Administració educativa.

Article 19

No analitzarem en detall el contingut del present article, del que volem destacar que està regulat ja, àmpliament, en diferents normes:

1. Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià:

Article 12. Pla d'actuació per a la millora (PAM)

2. Entre les actuacions a engegar, d'acord amb la regulació de les diferents etapes educatives, se n'han de preveure les següents:

k) El programa d'aula compartida (PAC)

2. Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià:

Article 27. Programa d'aula compartida (PAC)

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

3. Ordre 38/2016, de 27 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula el Pla d'actuació per a la millora, el Programa de Reforç per a 4t d'ESO, el Programa d'aula compartida per a ESO i s'estableix el procediment per a la dotació de recursos als centres sostinguts amb fons públics, per al curs 2016-2017.

Aquesta norma regula el PAC en els articles 30 a 45.

Si el que es pretén és derogar-los, s'haurà de dir expressament, ja que una derogació tàcita, més en relació a aquella Ordre que porta per títol el de PAC, només indueix a confusió. I, en tot cas, s'ha de valorar, una vegada més, la dispersió normativa que s'està provocant degut al nombre de disposicions generals que regulen aquesta matèria i la consegüent confusió jurídica.

Article 20

No s'haurien de repetir, ni que fóra amb una redacció diferent, el que diuen els articles 120 i 121 de la LOE. Tampoc l'article 26 del Reial Decret 217/2022.

Pel que fa a l'apartat 3, en la publicació preferent per mitjans electrònics o telemàtics, s'ha de tindre en compte que, donades les característiques dels destinataris, s'hauria d'entendre com obligatòria la publicació en taulers d'informació atenent al criteri que estableix l'apartat 2 de l'article 11 de la Llei 1/2022, de 13 d'abril, de la Generalitat, de Transparència i Bon Govern de la Comunitat Valenciana, que diu:

2. Tota la informació s'ha de difondre per mitjans o en formats adequats perquè resulten accessibles i comprensibles per a garantir l'accés en condicions d'igualtat i la no discriminació tecnològica, d'acord amb el principi d'accessibilitat i disseny universal. En aquest sentit, s'ha de tenir en compte de manera especial els col·lectius de persones amb diversitat funcional, en situació de major desigualtat o allunyats tradicionalment de les institucions públiques, i s'ha de elaborar versions en lectura fàcil que faciliten l'accés a la infància i a l'adolescència. Respecte de l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils s'ha d'atendre la normativa bàsica en la matèria.

Article 21

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En aquest article es confonen els termes «concreció curricular» i «proposta pedagògica». No s'explica la diferència, ja que es diu que les propostes s'han de recollir en la concreció curricular però, al mateix temps, que aquesta última ha de concretar el currículum.

Article 23

No s'entén, i haurà d'explicar-se de manera clara, la frase de l'apartat 1 «d'acord amb els períodes lectius fixats en els decrets dels diferents ensenyaments que s'imparteixen al centre».

L'apartat 2 diu: «Quan un centre considere una modificació de l'horari general esmentat en el punt anterior cal que el sol·licite a la direcció territorial competent en matèria d'educació d'acord amb el procediment que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent». En primer lloc, l'apartat 1 deixa als centres que puguin establir un horari dins de la franja horària que va de les 8 a les 18 hores. Però en aquell apartat 2 sembla que qualsevol horari que no comence a les 8 i acabe a les 18 ha de ser objecte d'autorització (diu, de manera confusa, modificació). A més, en aquest apartat diu que ha de ser objecte de resolució o instrucció, per a afegir en l'apartat 3 que l'horari s'autoritzarà per la direcció territorial corresponent.

Veiem que l'article s'ha redactat de manera molt confusa i el que ha de fer es dir clarament que l'horari general serà de 8 a 18, i que l'establiment d'un altre entre aquestes hores necessitarà d'autorització de la direcció territorial mitjançant resolució (una instrucció, d'acord amb l'article 6 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim Jurídic del Sector Públic, no encaixa amb el contingut d'aquest article 20, ja que no pot anar més enllà de la direcció de les activitats dels seus òrgans jeràrquicament dependents).

Respecte del procediment, es recorda que s'haurà d'estar al que estableix l'article 84 del Decret 252/2019.

Article 24

L'apartat 3 diu que correspon als centres educatius triar els materials curriculars, d'acord amb determinats criteris i el respecte a determinats principis, entre els que troben els de la Llei

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.

Tanmateix, constitueix una tècnica normativa no adequada dispersar entre diferents normes la regulació d'una mateixa matèria, com es dona en aquest cas en relació amb el Decret 252/2019, que en diversos articles parla dels recursos didàctics i atribueix a alguns òrgans dels centres determinades funcions relacionades amb ells.

Així, l'article 19 d'aquest Decret diu:

Article 19. Funcions de la vicedirecció.

La persona titular de la vicedirecció tindrà les competències següents:

f) Planificar, administrar, dinamitzar i coordinar la utilització de la biblioteca i els seus recursos didàctics.

El 20 diu:

Article 20. Funcions de les direccions d'estudis:

h) Vetlar per la coherència i l'adequació, si escau, dels materials curriculars i recursos didàctics que s'utilitzen al centre; així com per l'acompliment de la normativa vigent en matèria de drets d'autor i propietat intel·lectual, i fomentar l'ús de recursos educatius oberts (REO)

L'article 36 diu:

Article 36. Atribucions de la comissió de coordinació pedagògica

o) Vetlar per la coherència en l'elecció de llibres o materials curriculars i la seua relació amb el projecte educatiu de centre.

El 37 diu:

Article 37. Atribucions de la comissió de coordinació pedagògica

o) Vetlar per la coherència en l'elecció de llibres o materials curriculars i la seua relació amb el projecte educatiu de centre.

L'article 42 diu:

Article 42. Competències dels departaments

d) Proposar els materials curriculars d'acord amb els criteris establits pel claustre de professorat i la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, d'acord amb el projecte educatiu del centre.

L'article 49 diu:

Article 49. Altres figures de coordinació

e) Coordinadora o coordinador del programa de reutilització de llibres i materials curriculars.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

L'article 54 diu:

2. Les funcions de la coordinadora o coordinador d'aquest programa són:

- a) Vetlar pel bon funcionament del programa de reutilització de llibres i materials curriculars i supervisar-ne el desenvolupament.
- c) Coordinar les actuacions per a la creació del banc de llibres de text i materials curriculars, així com promoure i fomentar l'interés i la cooperació de tota la comunitat educativa
- d) Liderar pedagògicament el programa de reutilització de materials curriculars, perquè passe a ser un projecte educatiu assumit pel centre.

Article 26

El títol III del Decret 252/2019 està dedicat als òrgans de coordinació docent, entre els que es troben els equips educatius, als quals dedica el capítol III amb tres articles (38 a 40).

Es considera que aquest article és de matèria organitzativa i té el seu lloc en aquell Decret 252/2019. En tot cas, si la voluntat és modificar els articles que aquest Decret dedica a l'equip directiu, s'ha de fer de la forma que estableix el Decret 24/2009 perquè, d'altra forma, d'existir contradiccions respecte d'aquell, s'entendria tàcitament derogat.

Article 27

Igual que hem dit en relació amb l'article anterior, el Decret 252/2019 dedica tres articles (44, 45 i 46), dins del capítol «El departament d'orientació acadèmica i professional», a l'òrgan de coordinació docent que anomena «departament d'orientació acadèmica i professional» i que té les funcions que es recullen en aquest article 27.

En tal sentit, considerem, igual que hem exposat en relació amb l'article anterior, que el contingut d'aquest article té el seu lloc en el Reglament que regula l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, i no en el present projecte, ja que, com diu l'article 3 del Decret 24/2009, els projectes normatius han de procurar tindre un caràcter complet i evitar la dispersió en relació amb una mateixa matèria.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Respecte de la tutoria ocorre el mateix, ja que està regulada en el Decret 252/2019 (articles 47 i 48) com a òrgan de coordinació docent. És en aquest Reglament, que regula l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional, on té el seu lloc.

Aquesta mala tècnica normativa crea inseguretats jurídiques en repetir, literalment o no, el que ja s'ha recollit en aquell Decret 252/2019 i en dificultar la interpretació que se li pot donar a la derogació tàcita per normativa posterior com és el present projecte.

Article 28

En el mateix sentit que hem dit en articles anteriors en relació amb òrgans dels centres, el Decret 252/2019 ja regula com intervenen en la transició entre etapes i, per tant, el present article s'ha de redactar tenint en compte aquell reglament:

- Article 20. Funcions de les direccions d'estudis
 - j) Coordinar una adequada transició de l'alumnat entre els diferents cicles i etapes
- Article 39. Funcions dels equips educatius
 - d) Coordinar-se amb els equips educatius del mateix nivell i de la mateixa etapa i, en aquest últim cas, amb la finalitat de facilitar una transició adequada entre els diferents cursos.
- Article 45. Competències del departament d'orientació acadèmica i professional
 - b) Formar part de l'equip de transició dels centres educatius i participar en la planificació, desenvolupament i avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització i inserció laboral.
- Article 50. Coordinadora o coordinador d'Educació Secundària Obligatòria
 - e) Col·laborar amb la direcció d'estudis en la coordinació amb els centres d'Educació Primària adscrits al centre a l'efecte d'escolarització, i formar part de l'equip de transició.
- Article 71. Contingut del projecte educatiu de centre El projecte educatiu de centre inclourà, com a mínim, els aspectes següents:
 - 5. La coordinació i la transició entre nivells i etapes

Article 29

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En primer lloc, s'ha de revisar la inclusió en aquest article de l'apartat 4 per tal de valorar si el que disposa sobre la compaginació dels estudis d'Educació Secundària Obligatòria amb els estudis de música, dansa i esport, s'entén que ha d'integrar les mesures de resposta educativa a la inclusió. De no ser així, s'haurà de treure d'aquest article i ubicar-lo on corresponga.

Es reuneix en un únic article les mesures que l'Administració educativa ha de donar en relació amb la inclusió a partir de les diferències individuals, i a la qual el Reial Decret 217/2022 dedica molts articles. Però el projecte fa moltes declaracions genèriques o reiteratives que, o ja figuren en aquell reglament o en el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, i en l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià. En concret, aquell Decret 104/2018 regula molt àmpliament en els seus articles 13 i 14, a més de l'annex, el Pla d'actuació personalitzat.

Per tant, s'hauria de valorar si convé mantindre en aquells aspectes ja regulats en les normes que hem citat.

En tal sentit, es recorda, una vegada més, que l'article 3 del Decret 24/2009 diu, respecte dels criteris generals en elaboració dels projectes normatius, el següent en els seus primers dos apartats:

1. El text ha de ser clar i de fàcil compressió tant per la terminologia com per la redacció emprades. No es redactaran apartats l'extensió o complexitat dels quals dificulten la interpretació del seu contingut. Així mateix, no s'utilitzaran adjectivacions innecessàries o reiteratives, així com els termes superflus.
2. Es procurarà que el projecte normatiu tinga caràcter complet, de manera que es proporcione tota la normativa aplicable a certa matèria, sense perjudici del posterior desplegament reglamentari quan es tracta de disposicions legals.
3. Es facilitarà el seu maneig a través d'una adequada estructura sistemàtica i les mínimes remissions possibles.

Articles 30, 31 i 32

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Per dues vegades en cadascun d'aquests articles es diu que determinats procediments es determinaran per la Conselleria «mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent».

Aquesta previsió s'ha de considerar com regulació d'un procediment, que no pot ser establert mitjançant una resolució, que no té vocació de permanència ni, molt menys, una instrucció, que ha d'anar adreçada a òrgans jeràrquicament dependents i no als ciutadans en general. Haurà de ser objecte, per tant, d'una disposició de caràcter general i, en conseqüència, recollir-se en el present projecte o aprovar-se per la consellera, prèvia habilitació que s'ha d'incloure en el present projecte.

Respecte de les mesures que s'inclouen en aquests tres articles, està en vigor normativa bàsica que ha de ser tinguda en compte. En concret, el Reial decret 242/2009, de 27 de febrer, pel qual s'estableixen convalidacions entre els ensenyaments professionals de Música i de Dansa i l'Educació secundària obligatòria i el Batxillerat, els efectes que sobre la matèria d'Educació física han de tindre la condició d'esportista d'alt nivell o alt rendiment i els ensenyaments professionals de Dansa.

Pel que fa a les previsions de l'article 30, el Decret 39/2020, de 20 de març, del Consell, de mesures de suport a esportistes d'elit i al personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana, regula el procediment per al reconeixement i publicació de les Llistes d'esportistes d'elit de la Comunitat Valenciana i del personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana i l'Ordre 44/2021, de 10 de desembre de la Conselleria d'Educació Cultura i Esport, determina els requisits necessaris per a la inclusió en la llista d'esportistes d'elit de la Comunitat Valenciana i en la llista de personal tècnic, entrenador, arbitral i jutge d'elit de la Comunitat Valenciana.

S'ha de tindre en compte que aquell Decret 39/2020 estableix en l'article 10 determinades mesures de protecció i suport en relació amb el seguiment dels estudis no universitaris. Així, en primer lloc, s'haurà de valorar si, per raons de tècnica normativa i per tal d'evitar la dispersió d'una mateixa matèria (article 3.2 del decret 24/2009) i la consegüent inseguretat jurídica, resulta convenient incloure en el present projecte una regulació que ja té unes normes específiques per als referits esportistes, personal tècnic, entrenadors, etc. En segon lloc, s'ha de tindre en compte que la regulació del projecte, en ser posterior a aquelles disposicions generals, pot donar lloc a

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

una derogació tàcita de les normes anteriors -en la disposició final del projecte no es fa referència expressa a la derogació d'aquestes normes-.

Per últim, si es manté la regulació que apareix en el projecte s'haurà de valorar també, ja que no s'ha fet en cap de les normes anteriors, la derogació expressa de l'Ordre de 15 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual s'establixen mesures per a promoure i facilitar l'educació en les diferents ofertes formatives del sistema educatiu, per als esportistes d'elit de la Comunitat Valenciana.

En relació amb aquell article 30.2.d), s'haurà de concretar qui ha d'emetre el certificat al qual es refereix.

Sobre els articles 31 i 32 fem la mateixa observació que la realitzada a l'article 30 pel que fa a la dispersió normativa i la derogació tàcita de disposicions anteriors en relació amb l'Ordre 71/2010, de 15 de juliol, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula el procediment per a sol·licitar la convalidació i exempció de matèries en l'Educació Secundària Obligatòria i el Batxillerat per part de l'alumnat que cursa simultàniament ensenyaments professionals de música i de dansa, o bé que acredita la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit en la Comunitat Valenciana.

Article 35

Es reuneix en un únic article l'atenció que l'Administració educativa ha de donar en relació amb la inclusió a partir de les diferències individuals. Però el projecte fa moltes declaracions genèriques o reiteratives que, com déiem al comentar l'article 29 del present projecte, ja figuren en el Decret 104/2018 i en l'Ordre 20/2019.

Respecte d'aquell Decret, l'article 14 estableix mesures de resposta educativa per a la inclusió i diu, en relació amb el quart nivell de resposta educativa per a la inclusió, el següent:

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures de flexibilització de l'escolarització, les pròrrogues de permanència extraordinària per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, la determinació de la modalitat d'escolarització o les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per les seues condicions de salut mental, requereix suports addicionals especialitzats en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació. L'equip educatiu compta amb la col·laboració del professorat especialitzat de suport i, si escau, del personal no docent de suport i d'altres agents externs, d'acord amb les seues competències i segons determine l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva.

En cas de decisions extraordinàries d'escolarització, l'Administració educativa activarà el procediment adient.

El pla d'actuació personalitzat és el document que concreta les mesures d'aquest nivell de resposta.

I l'apartat 2 d'aquest mateix article 14 regula el pla d'actuació personalitzat.

També aquella Ordre 20/2019 estableix mesures per a Secundària a les quals es refereix l'article 35 que comentem. La mateixa Ordre regula en els articles 55 a 59 la resposta educativa a l'alumnat hospitalitzat o convalescent en el seu domicili per malaltia de manera més detallada que ho fa l'apartat 10 del mateix article 35, desplegant així l'article 22.2 del Decret 104/2018, que preveu diversos tipus d'atenció que difereixen del que disposa aquell apartat 10.

Diu aquell article 22.2:

L'atenció educativa de l'alumnat que no pot assistir al centre educatiu per les raons indicades en el punt anterior té caràcter compensatori i pot ser de diferents tipus: les unitats pedagògiques hospitalàries, l'atenció domiciliària, els centres de reeducació de menors i l'escolarització transitòria en l'educació a distància. L'atenció educativa per mitjà de l'educació a distància pot ser transitòria i combinar les modalitats d'educació presencial i a distància amb el suport d'una atenció tutorial específica

La regulació específica d'aquesta matèria fa innecessari el citat apartat 10.

Article 36

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

En l'apartat 5 s'haurà de concretar el significat de la frase «s'ha d'escoltar a l'alumnat». És a dir, si això significa que en cada sessió d'avaluació han d'intervindre tots els alumnes, el seu delegat, els que decidisca el professorat o el que es considere pertinent, perquè si no es deixa clar, aquesta participació queda buida d'efectes pràctics en un aspecte tan important.

Article 39

L'apartat 3 diu que la documentació ha de ser inclosa en la pàgina web «sense perjudici de la seua inclusió, si s'escau, als taulers d'anuncis del centre».

Aquest «si escau» s'ha de suprimir, ja que la inclusió en els taulers d'anuncis, donades les característiques dels destinataris, s'ha d'entendre com obligatòria atenent al criteri que estableix l'apartat 2 de l'article 11 de la Llei 1/2022, al qual ens hem referit més amunt, que diu:

2. Tota la informació s'ha de difondre per mitjans o en formats adequats perquè resulten accessibles i comprensibles per a garantir l'accés en condicions d'igualtat i la no discriminació tecnològica, d'acord amb el principi d'accessibilitat i disseny universal. En aquest sentit, s'ha de tenir en compte de manera especial els col·lectius de persones amb diversitat funcional, en situació de major desigualtat o allunyats tradicionalment de les institucions públiques, i s'ha de elaborar versions en lectura fàcil que faciliten l'accés a la infància i a l'adolescència. Respecte de l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils s'ha d'atendre la normativa bàsica en la matèria.

L'apartat 4, en contra de la voluntat expressada en el preàmbul de la LOE de fomentar la participació de la comunitat educativa amb la finalitat d'«asegurar una educació de calidad con equidad».

No respecta tampoc l'article 4 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del Dret a l'Educació que diu:

1. Los padres o tutores, en relación con la educación de sus hijos o pupilos, tienen los siguientes derechos:
 - d) A estar informados sobre el progreso del aprendizaje e integración socio-educativa de sus hijos.
 - e) A participar en el proceso de enseñanza y aprendizaje de sus hijos.

I resulta evident que aquest apartat redueix la participació dels pares perquè estableix un mínim d'una reunió col·lectiva a l'inici i al final de curs, i una individual a l'inici d'etapa i una al llarg del curs. A més, a les famílies només se'ls reconeix, en l'apartat 5, que «han de conèixer les

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

decisiones relatives a l'avaluació dels aprenentatges al llarg del curs i a la promoció, i han de col·laborar en les mesures de suport que adopten els centres per a participar i fer costat a l'evolució del procés educatiu dels seus fills, filles, tutelats o tutelades».

Aquelles reunions es redueixen en el present projecte respecte de les fixades en l'article 48 del Decret 252/2019:

Article 48. Funcions de les persones que exerceixen la tutoria

1. Les funcions de les persones que exercisquen la tutoria són les següents:

[...]

m) Informar les mares, pares o representants legals, professorat i alumnat del grup, pels mitjans, preferentment telemàtics, que l'Administració pose al seu abast, de tot allò que els concernisca en relació amb les activitats docents i amb el procés educatiu del seu alumnat

[...]

n) Facilitar a les mares, pares o representants legals, l'exercici del dret i del deure de participar i implicar-se en el procés educatiu dels fills i filles.

o) Fomentar la cooperació educativa entre el professorat i les mares, pares o representants legals de l'alumnat

[...]

3. En la primera reunió conjunta amb els representants legals de l'alumnat del grup, que se celebrarà a l'inici del curs escolar, la tutora o el tutor informará de tots els aspectes indicats en l'apartat anterior. Els centres comunicaran als representants legals de l'alumnat les hores que cada tutor o tutora disposa en el seu horari per a atendre'ls.

4. La tutora o el tutor informará per escrit o pels mitjans telemàtics que l'Administració pose al seu abast, després de cada sessió d'avaluació, les mares, pares o representants legals de l'alumnat sobre el procés educatiu d'aquest

5. La direcció del centre garantirà, pel que fa a l'Educació Secundària Obligatòria, una trobada trimestral de la tutora o el tutor de grup amb les mares, pares o representants legals de l'alumnat. A petició de les mares, pares o representants legals, i per altres motius que ho aconsellen, la direcció del centre facilitarà una trobada entre aquests i la tutora o el tutor del grup. En aquestes trobades podrà participar, si s'escau, el professorat que imparteix docència al grup

Article 40

Altra vegada es diu en aquest article, apartat 1, que el procediment ha de ser regulat per la Conselleria «mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent».

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Aquesta previsió, com ja hem dit més amunt, s'ha de considerar com regulació d'un procediment que no pot ser establert mitjançant una resolució, ja que aquesta no té vocació de permanència ni, molt menys, una instrucció, que ha d'anar adreçada a òrgans jeràrquicament dependents i no als ciutadans en general. Haurà de ser objecte, per tant, d'una disposició de caràcter general i, en conseqüència, recollir-se en el present projecte o aprovar-se per la consellera, prèvia habilitació que s'ha d'incloure en el present projecte.

En l'apartat 2 es diu que els centres educatius incorporaran en el PAM les mesures que es determinen «per al tercer i quart curs». Aquesta referència a aquests dos cursos no s'entén vist que l'article 144.1 de la LOE diu, de manera genèrica, que «Los centros educativos tendrán en cuenta los resultados de estas evaluaciones en el diseño de sus planes de mejora».

Article 41

Una vegada més es recorre en aquest article a la reprovable tècnica normativa de repetir i, a més, amb redacció diferent, les normes bàsiques. En concret, l'article 28 de la LOE i el 16 del Reial Decret 217/2022.

Només l'apartat 9 suposa una novetat respecte d'aquells preceptes bàsics.

Article 42

Aquest article reproduïx quasi literalment l'article 17 del Reial Decret bàsic.

Tanmateix, en l'apartat 4 canvia l'exigència d'aquell article 17.4 d'assolir, al concloure l'ESO, l'adquisició de «las competencias clave definidas en el Perfil de salida» per l'adquisició de «les competències de l'etapa». Redacció aquesta última que s'hauria de canviar i redactar en la manera que ho fa el Reial Decret, ja que aquest és més concret. En tal sentit, en l'annex XI es recull adequadament en el seua apartat E, referit a les competències clau.

En l'apartat 5 s'afegeix que les «proves o activitats personalitzades extraordinàries de les matèries que no haja superat» les organitzarà la conselleria mitjançant «instruccions». Tanmateix, aquesta organització d'una matèria tan important i que afecta als alumnes, no pot ser establerta mitjançant instruccions que, com ja hem dit en les observacions a altres articles, s'adrecen a òrgans jeràrquicament dependents i no als ciutadans en general.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Articles 43, 44, 45 i 46

Aquests articles repeteixen, respectivament, els articles 30, 31, 32 i 33 del Reial Decret bàsic.

La redacció és irregular, de manera que unes vegades coincideix i altres no, amb la consegüent inseguretat que dona als destinataris.

Sembla que els articles obeeixen només a una finalitat, que és la d'incloure la referència a l'annex corresponent que conté el model de document oficial. Aspecte aquest que és correcte d'acord amb l'article 35.3 del Decret 24/2009, que diu: «En la part dispositiva hi haurà una referència clara a l'annex o als annexos, quan corresponga».

Article 47

Aquest article torna enrere en l'articulat del Reial Decret 217/2022 i recull el que diuen els apartats 3, 4 i 5 de l'article 18, però amb una redacció diferent.

Igual que déiem en relació amb els articles anteriors, sembla que aquest precepte obeeix només a una finalitat, que és la d'incloure la referència a l'annex corresponent que conté el model de document oficial. Aspecte aquest que és correcte d'acord amb l'article 35.3 del Decret 24/2009.

Article 48

Reiterem el que hem dit en els comentaris dels dos apartats anteriors referits als articles 43 a 47.

Disposició addicional segona

Diu aquesta disposició que «La conselleria competent en matèria d'educació ha de publicar anualment el calendari escolar previst per a cada curs acadèmic».

El calendari escolar per al curs 2022-2023 s'estableix en la RESOLUCIÓ de 14 de juny de 2022, del director general de Centres Docents, per la qual es fixa el calendari escolar del curs

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

acadèmic 2022-2023 a la Comunitat Valenciana. En ella es fonamenta la competència del director general de Centres Docents «fent ús de les competències atribuïdes per l'Ordre d'11 de juny de 1998 i les funcions assignades en el Decret 173/2020, de 30 d'octubre, del Consell, d'aprovació del Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport»

Així, en la mesura que en el projecte es deroga expressament aquella Ordre i que aquest Decret 173/2020 no fa referència expressa al referit calendari, resulta convenient que en aquesta disposició addicional s'autoritze al director general amb competències sobre centres docents per tal que dicte anualment la resolució que aprobe, dins del marge fixat per la disposició addicional cinquena de la LOE, el corresponent calendari escolar. I això d'acord amb l'article 30.3 del Decret 24/2009 que estableix que en les disposicions addicionals de les normes han de figurar «Els mandats i autoritzacions no dirigits a la producció de normes jurídiques».

Disposició addicional tercera

L'adequada adscripció de les matèries optatives a les especialitats docents que es realitza en aquesta disposició addicional s'ha d'interpretar en els termes que ho fa la Sentència del Tribunal Constitucional 17/2014, de 30 de gener, conflicte positiu de competències 3090-2009, en relació amb la disposició addicional setena de la LOE que, en el seu apartat 2 diu:

Corresponde al Gobierno, previa consulta a las Comunidades Autónomas, la creación o supresión de las especialidades docentes de los cuerpos a los que se refiere esta disposición, a excepción de la letra i) del apartado anterior, y la asignación de áreas, materias y módulos que deberán impartir los funcionarios adscritos a cada una de ellas, sin perjuicio de lo dispuesto en el art. 93.2 de esta Ley.

Tanmateix, el Tribunal Constitucional diu en aquella Sentència que «se deja espacio a las Administraciones educativas para que decidan si los docentes con la mencionada especialidad pueden desempeñar alguna asignatura optativa». I així ho permet el Reial decret 1834/2008, de 8 de novembre, pel qual es defineixen les condicions de formació per a l'exercici de la docència en l'educació secundària obligatòria, el batxillerat, la formació professional i els ensenyaments de règim especial i s'estableixen les especialitats dels cossos docents d'ensenyament secundari, que en el seu article 5² diu:

² Modificat per l'article 1.2 del Reial Decret 665/2015, de 17 de juliol.

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Las Administraciones educativas determinarán la atribución de las materias de libre configuración autonómica que establezcan en la Educación Secundaria Obligatoria y el Bachillerato a las diferentes especialidades docentes.

Disposició addicional cinquena

Regula aquesta disposició addicional les «Condicions de formació inicial per al professorat dels centres privats per a exercir la funció d'orientació» d'acord amb el Reial decret 860/2010, de 2 de juliol, pel qual es regulen les condicions de formació inicial del professorat dels centres privats per a exercir la docència en els ensenyaments d'educació secundària obligatòria o de batxillerat.

Diu el seu article 5.3: «El profesorado de Orientación educativa realizará tareas de orientación y, además, podrá desempeñar docencia en las condiciones establecidas en los arts. 2 y 3. En ambos casos se deberá acreditar la formación pedagógica y didáctica establecida en el art. 100.2 de la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación, por tanto, estar en posesión del correspondiente título de Máster regulado por la Orden ECI/3858/2007, de 27 de diciembre».

Tanmateix, s'observa que en aquesta disposició addicional es fa una regulació amb excepcions referides al màster que no es recullen en aquell Reial Decret que és bàsic. Per tant, s'hauria de revisar aquesta disposició per tal d'adaptar-la a la normativa bàsica.

Disposició addicional sisena

Es repeteix en l'apartat 1 el que ja es diu en la disposició transitòria tercera, que és el lloc que correspon als continguts recollits en l'article 31 del Decret 24/2009. Per tant, s'hauria de revisar la redacció.

Disposició addicional setena

S'estableix en aquesta disposició que «Els requisits de participació en els premis extraordinaris d'Educació Secundària Obligatoria a partir del curs 2022-2023 caldrà que s'ajusten al que determine la conselleria competent en matèria d'educació, mitjançant resolució o instrucció de l'òrgan competent».

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

Tanmateix, això resulta impossible, ja que l'article 4 de l'Ordre 58/2010, de 2 de juny, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la menció honorífica i la convocatòria dels premis extraordinaris al rendiment acadèmic d'Educació Secundària Obligatòria de la Comunitat Valenciana a partir del curs 2009-2010, regula els requisits de participació en els premis extraordinaris.

Per tant, només amb una norma del mateix rang o superior, es podran modificar els referits requisits. I, en tot cas, com ja hem dit diverses vegades, no cap la regulació d'un procediment mitjançant resolució o instrucció.

Disposició final primera

Diu l'apartat 2:

Es faculta a la persona titular de la secretària Autònoma d'Educació per a dictar les resolucions i instruccions necessàries que requerisca el desenvolupament i aplicació d'aquest decret i se li autoritza per a la modificació dels annexos V a XX, els quals no tenen rang reglamentari.

Si veiem el títol competencial -disposició final primera- amb el qual es dicta el Reial Decret 217/2022 es pot comprovar que diu que té «carácter básico y se dicta al amparo de las competencias que atribuye al Estado el artículo 149.1.30.ª de la Constitución Española, sobre la regulación de las condiciones de obtención, expedición y homologación de títulos académicos y profesionales y normas básicas para el desarrollo del artículo 27 de la Constitución, a fin de garantizar el cumplimiento de las obligaciones de los poderes públicos en esta materia». I afegeix que «El anexo III carece del carácter de normativa básica».

La naturalesa jurídica de una norma o un acte administratiu no ve donada per una declaració de voluntat, sinó que li la donen característiques determinades com els seus efectes, la vocació de permanència, els destinataris, l'objecte, etc.

Més encara en el present cas en el qual s'atribueix per l'Estat a annexos del Reial Decret, que són equivalents als del projecte que informem, la naturalesa de norma.

Per tant, ni en aquesta disposició final primera es pot privar a tots els annexos de la seua naturalesa de disposició de caràcter general ni, en conseqüència, pot un òrgan que no té atribuïda

CECE/467/2022
C/I/8661/2022

la potestat reglamentària, modificar-los sense seguir el procediment d'elaboració que correspon i, molt menys, aprovar-los.

Altra qüestió és que determinats annexos, que simplement contenen models de formularis, sí que podrien ser modificats en la forma prevista per aquell apartat 2 per la raó de què no tindrien la condició de disposició de caràcter general.

V.- Altres observacions

I. En relació amb la cita de normes s'ha d'estar a l'article 3.7 del mateix Decret 24/2009 que estableix que *"La primera vegada que aparega citada una norma s'identificarà amb el seu títol complet. Les posteriors cites podran realitzar-se expressant el seu títol complet o una fórmula abreviada d'este que identifique la norma"*.

II. Es recomana que no s'incloguen termes genèrics o que no són jurídics, ja que s'haurien d'evitar discrepàncies interpretatives que podrien generar inseguretat jurídica.

Es recorda, a més, que el Decret 24/2009 estableix en el seu article 34.4 que les autoritzacions i mandats s'han de dirigir al titular de l'òrgan. En tal sentit, el Consell Jurídic Consultiu diu en el seu Dictamen 2008/0812:

... el criteri del Consell Jurídic és que haurien de dirigir-se al titular (al conseller, director general, etc.) i no a l'Òrgan (Conselleria de Cultura, Direcció General..., etc.), perquè és realment aquell a qui competix l'exercici de la corresponent autorització o potestat. A més, hauria de ressenyar-se que s'establirà el termini en què haurà d'executar l'autorització o mandat.

És tot el que s'ha d'informar per aquesta Advocacia.

L'ADVOCADA COORDINADORA

